

«українським Клодом Моне», цілком справедливо визнаючи його виключну імпресіоністську манеру спостереження за природою і виконання її образу на полотні. Водночас, варто підкреслити істотну відмінність. Французькі художники імпресіоністи були співцями своїх вражень, ловили мерехтливі миті природи. Натомість українці беруть глибше. Для них важливі не зовнішні враження, а враження душі. У М. Глуценка це виливалось у феєрверки кольорового рішення. «Коли живеш творчістю, – писав Глуценко, – думаєш кольором або лінією, коли все в житті пов'язане з втіленням на полотні своїх переживань... – істотний вихід з цього – це, щоб усе, що хвилює, що турбує, лишилося, на полотні. Кожен новий день – нові враження!..» [1, с.69]. У цих словах – весь М.Глуценко, його характер, невгамовність творчості, невтомність, що часом межує з одержимістю. Юрій Смолич, багаторічний свідок роботи митця, відзначав, що М.Глуценко «завжди в праці, він завжди жадібний до праці і без неї не мислить свого існування» [1, с.72]. Він з року в рік з'являвся у своїй київській майстерні о восьмій ранку, працював до сімнадцятої години, робив обідню перерву, а далі – знову праця до дев'ятої години вечора.

1976 р. Микола Глуценко отримав звання народного художника СРСР. Ще за життя художника було видано кілька альбомів, написано багато гарних статей про творчі досягнення митця (щоправда, багато фактів із біографії замовчувалися, а перебування за кордоном у міжвоєнний період подавалося у відповідних ракурсах).

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бугаєнко І.М. Микола Глуценко. Київ : Мистецтво, 1973. 99 с.
2. Веденєєв Д., Шевченко С. Розвідник «Ярема» і підпільник «Зот» // Дзеркало тижня. 2000. 19 серпня (№ 33).
3. Винниченко В. Щоденник. Київ – Едмонтон – Нью-Йорк : Смолоскип, 2010. Т. 3: 1926–1928. 624 с.
4. Глуценко / тексти Святослава Гординського і Павла Ковжуна. Львів: Друкарня НТШ, 1934. 32 с.
5. Павленко В. Ліричний щоденник Миколи Глуценка. К.: «Україна», 1972. 38 с.
6. Попик В. Ательє на вулиці Волонтерів // Україна. 1990. № 30.
7. Сидор О. Маловідомий епізод з життя Миколи Глуценка // Мистецтвознавство. 2019. Кн.1. С.183-190
8. Шпак В. Повернення Миколи Глуценка // Урядовий кур'єр. 2011. 17 вер.
9. Шпаков А.П. Микола Петрович Глуценко. К., 1962.
10. Poulaille, Henry. Gloutchenko. Paris: Le Triangle, 1933.

Ірина Хоцянівська, Тетяна Мельничук ДІЯЛЬНІСТЬ КАТОЛИЦЬКИХ МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ

У статті проаналізовано діяльність католицьких молодіжних організацій в Україні. Основна увага звернена на діяльність найбільшої католицької молодіжної організації в Україні - Федерація Українських Католицьких Студентських та Академічних Товариств «Обнова».

Також висвітлено діяльність міжнародної молодіжної громадська організація «Католицьке Скаутство Європи» та молодіжної християнської організації «Витанія».

Ключові слова: релігія, церква, католицькі молодіжні організації, «Обнова», християнська організація «Витанія», скаути.

Впродовж тисячоліть релігія виступає як найвизначніша складова культури, що безпосередньо впливає на стан і розвиток інших сфер життєдіяльності суспільства, формування світогляду, свідомості, є головною виховною, соціалізуючою та контролюючою силою. На базі релігії розвивається політика і економіка, освіта і мистецтво, побут і гігієна, мораль і моральність. [1] Людина та релігія – взаємопроникні.

Географічне розташування України у точці зустрічі Азії та Європи, призвело до зустрічі мусульманського Сходу і християнського Заходу, східного православ'я та західного католицизму. Україна багатонаціональна, полірелігійна держава, оскільки історично склалося, що кожен народ намагався насадити свої вірування або спричиняв переселення на Україну представників інших народів, які із собою привозили і свою релігію. Не дивлячись на велике різноманіття релігійних течій, кожній із них притаманні універсальні функції, які вона виконує в будь-якому суспільстві, у будь-яку епоху.

Сучасна релігійна ситуація в Україні в цілому відповідає загальноєвропейському стану духовного життя. Це перш за все визнання свободи совісті та вільного обрання віросповідання, деклароване Конституцією України, і заявительний (на відміну від дозвольтельного в Росії) тип прийнятого в Україні в 1991 р. «Закону про віросповідання та релігійні організації», згідно з яким, щоб вільно вести релігійну діяльність, релігійній групі, конфесії, деномінації, церкві або установі досить лише подати заяву про свою реєстрацію, а також статутні документи, номер банківського рахунку, юридичну адресу та акт обстеження виконавчими органами влади [2, с. 9].

Оскільки, згідно Конституції України Церква відокремлена від держави, а релігійність є приватною справою особи, то статистика приналежності громадян України до будь-якої релігійної організації, а також ставлення їх до релігії, відсутня. Єдиними джерелами, де на даний час фіксується релігійне життя громадян, це діючі релігійні організації.[3; с. 35]

Ми не можемо назвати Україну православною, а скоріше країною з його домінуванням. Якщо греко-католицизм на сьогодні постає переважно як галичансько-закарпатський феномен, то римо-католицизм - як галичансько-подільський. Особливих успіхів у поширенні в східному й південному регіонах країни ці католицькі конфесії не мають. Тут спрацьовує та упередженість, яку щодо католицизму і Ватикану сформувало і православ'я, і комуністична пропаганда.

Величезну увагу Католицька церква приділяє питанням освіти та дозвілля молоді. Саме молодь стала ініціатором зміни традиційної форми включення християнства в європейську цивілізацію. Вона проголосила, що усталене трактування, згідно з яким лише пастирям дана влада наставляти, вчити, судити і керувати, а миряни мають тільки право слухатися настанов і давати вести себе до спасіння, має бути зміненою. Церква зрештою

прийняла ці умови і проголосила, що “молоді самі повинні стати першими і безпосередніми апостолами молоді, самі здійснювати апостольство в своєму колі, з урахуванням соціального середовища, в якому воно живе” [4; с. 310].

Однією з найбільших католицьких молодіжних організацій в Україні є Федерація Українських Католицьких Студентських та Академічних Товариств «Обнова». Це об'єднання локальних Студентських та Академічних Товариств для координації своєї діяльності та реалізації спільних проєктів на національному рівні. У дану федерацію входять: Тернопільське міське товариство українських студентів - католиків «Обнова», Івано-Франківська обласна молодіжна громадсько-християнська організація «Товариство українських студентів-католиків «Обнова», Чернівецька міська молодіжна громадська організація «Товариство українських студентів-католиків «Обнова», Львівське обласне товариство українських студентів католиків «Обнова», Київське товариство українських студентів католиків «Обнова», Львівське обласне академічне товариство «Обнова» [5; с. 71].

Найпершим товариством серед українських студентів-католиків, що засноване 27 березня 1930 р. було товариство у місті Львів. Його діяльність було відновлено 2 квітня 1992 р. На сьогодні до Львівського товариства входить дійсних членів – 35, симпатиків - 15, сеньйорів - 28. Ще одним із найбільш численних товариств є Тернопільське міське товариство українських студентів католиків «Обнова». Засноване у 1997 р. (26 листопада). Дійсних членів - 38, симпатиків – 40, сеньйорів - 25. Дісних членів - 36, 10 – симпатиків включає Чернівецька міська молодіжна організація «Товариство українських студентів-католиків «Обнова»». Заснована була 3 вересня 1998 року. Івано-Франківська обласна молодіжна громадсько-християнська організація «Товариство українських студентів-католиків «Обнова»» була заснована 21 жовтня 2004 р. На сьогодні нараховує дійсних членів – 44, симпатиків -15, сеньйорів – 2.

Київське товариство українських студентів-католиків «Обнова» є наймолодшим. Засноване 14 жовтня 2004 р. Сьогодні у товаристві: дійсних членів - 15. симпатиків - 10 [6, с. 69].

Федерація Українських Католицьких Студентських та Академічних Товариств «Обнова» має свою чітку структуру. Вищий керівний орган Федерації - з'їзд, учасниками якого є делегати від товариств - учасників Федерації, обрані згідно з квотами, затвердженими Радою Федерації. [7].

З'їзд скликається Радою Федерації. Його учасники мають бути повідомлені не менше як за 30 днів до його проведення. З'їзд скликається раз на два роки.

Постійно діючим керівним органом Федерації є Рада Федерації. До її складу входять Президент Федерації, голови всіх товариств та два представники Колегії індивідуальних членів. Свої засідання вона збирає не рідше одного разу на три місяці. Президент обирається З'їздом Федерації, терміном на два роки, більшістю голосів. Він керує поточною роботою Секретаріату Федерації, а також головує на засіданнях Ради Федерації. У

його компетенції входять офіційні виступи від імені Федерації у стосунках з іншими організаціями, візування документів від імені Федерації.

Постійно діючим виконавчим органом є Секретаріат Федерації, який створено для виконання рішень Ради Федерації. Працівники Секретаріату за поданням Президента затверджуються на посади Радою

Федерації. До основних досягнень федерації зараховують: Молодіжну Прощу до Унівської Святоуспенської лаври та молодіжний етно-духовний фестиваль «Обнова-фест» [8]. Постійно проводиться Федераційний вишкільний табір, щорічна обновлянська Сарепта, щорічні конференції (наприклад «Гідність людини у вченні Івана Павла II». м Київ, листопад 2011 р.) Уже на регіональних рівнях стало традицією проводити різноманітні реконструкції та зустрічі товариства, організовувати походи до святих місць, тематичні вечори, святкування (Великопосні реколекції, Шевченківський вечір, Похід на гору «Обнова». Святкування Івана Купала, Урочисте святкування Дня Архистратига Михаїла - покровителя «Обнови», Андріївські вечорниці. Обновленський Вертеп та ін.) [9].

Федерація Українських Католицьких Студентських та Академічних Товариств «Обнова» не є єдиною католицькою молодіжною організацією.

Слід згадати про діяльність міжнародної молодіжної громадська організація «Католицьке Скаутство Європи». Ця організація є «виховним рухом, який послуговується власною методикою виховання, що ґрунтується на Засадах вчення вселенської Церкви і досягається через віру і діяльність.»

Основна мета даної організації - надання кожній молодій людині засобів для особистого розвитку через таких п'ять цілей: служба, здоров'я і фізична вправність, формування характеру, практичні вміння, релігійне життя – Бог. З допомогою скаутської методики діти виховуються у всіх аспектах їхнього життя. Метою європейського скаутингу є підготовка молоді до дорослого життя та розуміння власного місця у суспільстві, до ролі помічника як у родині, так і в школі (навчанні).

Скаутська методика виховання сформульована у наступних принципах:

1. Навчання через працю. Скаутська методика полягає у тому, що скаутинг є школою праці. Скаутський гурток є спільнотою практичної науки життя через спілкування з природою, іграми, життя в спільноті.

2. Виховання молоді через молодь. Молодь є відповідальною один за одного, через виконання чітких завдань в спільноті (гуртку).

3. Виховання окремішності. Хлопці та дівчата проживають окремо, але час від часу зустрічаються, і це дає змогу на взаємне пізнання й шанування іншого в його неповторності й відмінності.

4. Методика пристосування до віку. Для того, щоби справді дати кожному те, чого він потребує, скаутство пристосувало свою методику до етапів розвитку молоді людини: горобчики (4-7 років), вовчята (8-12 років), скаутки та скаути (12-17 років), мандрівники (старші 17 років).

Існують також скаутські принципи та закони.

До основних принципів скаутів відносять тези: обов'язок скаута починається вдома; усвідомлюючи відповідальність перед своєю країною скаут виступає на захист вільної та братерської Європи, як син Церкви скаут

гордиться своєю вірою, він працює над тим, щоби збудувати Царство Христове у своєму власному житті та у світі, який його оточує.

Законом для скаута є: на слово скаута можна завжди покластися; скаут вірний і заступається за свою країну, батьків, виховників та всіх, хто йому ввірений, скаут служить своєму ближньому і супроводжує його на шляху до Бога, скаут друг всіх людей і брат усіх скаутів; скаут ввічливий та лицарський; скаут бачить у природі витвір Божий - він любить й шанує рослини та тварин; скаут слухняний з доброї волі і нічого не робить наполовину, скаут тримає свій поганий настрій при собі; скаут простий, ошадливий і турботливо обходиться з чужим майном; чистий в думках, словах та справах.

Ще однією, досить відомою в Україні є молодіжна християнська організація «Витанія» — добровільна громадська організація. Основною метою її діяльності є згуртування та об'єднання християнської молоді на основі християнської моралі, добровільності, спільних творчих інтересів, для активної участі у вирішенні молодіжних питань. А також поглиблення духовного та культурного рівня життя, відродження та продовження народних звичаїв, традицій, обрядів. Товариство було засноване у 1994 р. [10].

Напрямки роботи Молодіжної християнської організації «Витанія»: духовні бесіди, реконструкції, зустрічі, вишколи для молоді, семінари, поїздки духовного та культурного спрямування, екскурсійні мандрівки, організація лекторіїв, виставок, конкурсів, концертних програм, з'їздів і фестивалів різного спрямування. Також до її діяльності відноситься організація літніх дитячо-молодіжних таборів, походів, прощ, експедицій екоосвіта, проведення екологічних таборів; проведення християнських свят, вечорів ужиткового та сценічного мистецтва, організація тематичних вечорів, лекцій, дискусій; благодійна діяльність; співпраця з добродійними організаціями та фондами в Україні і за кордоном: організація паломництв (Перша в історії України молодіжна проща на Святу Землю); співпраця з органами державної влади та місцевого самоврядування, Церквою, закладами освіти, засобами масової інформації.

Основні проекти та акції МГО «Витанія» які були реалізовані або реалізуються і нині: форум молодіжних мирянських ініціатив «Церква. Молодь. Держава» червень 2001 р., мистецька акція «Кольоровий Львів» вересень 2001 р., створення сучасної релігійної радіопроеграми «Мирянська ініціатива» на радіо «Ініціатива Ніко 102,5 FM», що проіснувала до квітня 2002 р., благодійна акція «Миколай тебе не забуде» 2001 р., виставка дитячого малюнку «Добро - проміння надії» грудень 2001р., вечірка «Стрітєння - 2002», виставка «Шевченко очима львів'ян» березень 2002 р., еколого-туристичний навчальний табір 2002 р., Міжнародна науково-практична конференція з біоетики 2003 р., широкомасштабна екологічна кампанія «За чистий Львів» 2003-2004рр., святкування Дня молоді, Дня захисту дітей з 2004 р. перша всеукраїнська екуменічна благочинна акція «Святий Миколай мандрує Україною» грудень 2006 р. та ін.

Таким чином, можемо зробити підсумок, що, на сьогодні в Україні діє досить багато молодіжних католицьких організацій. Основною метою їх

діяльності є об'єднання молоді на основі християнської моралі для просвітницької місії.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Конспект лекцій з релігієзнавства для студентів усіх спеціальностей (Розр. канд. екон.наук. доц. кафедри філософія Щеєнко Л.В. Studfiles.net/preview/5176208/
2. Закон України «Про свободу совісті та релігійні організації» //Людина і світ - 1991 - №7.
3. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. Офіційне видання. – К., 2006. – Стаття 35.
4. Декрет «Об апостольстве мирян»//Второй Ватиканский Собор. Конституции. Декреты. Декларации. - Брюссель,1992.
5. Федчек У. Досвід державно-церковних відносин в посткомуністичній Європі: уроки для України/ М.М.Палінчак// Учетные записки Таврического нац. университета им.В.И Вернадского.- 2011. – Том 2 (63) - №2 - с.74-88.
6. Товариства члени Федерації «Обнова». Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.obnova.net.ua/index/chlenu.html>
7. Загальна характеристика діяльності молодіжних утворень греко-католиків в Україні. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://naub.oa.edu.ua/2013/>
8. Релігія в Україні vuzlit.ru/787465/religia_v_ukraini/
9. План діяльності на 2011 акад.рік товариства «Обнова» Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.obnova.net.ua/index.php/plan-na-2010-2011>
10. Молодіжна християнська організація «Витанія». Історія Організації. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.bethany.org/ua/history/index.html>.
11. Католицьке Скаутство Європи. Методика виховання. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.tse.in.ua/index.php?option=com>

Наталка Жмуд

КРИМСЬКОТАТАРСЬКІ СТУДІЇ НА ВІННИЧЧИНІ: НА ШЛЯХУ ДО ПОРОЗУМІННЯ (ІЗ ДОСВІДУ РОБОТИ)

Стаття присвячена кримськотатарським студіям на Вінниччині, які актуалізувалися після депортації Криму. Характеризуються культурно-просвітницькі заходи міського на Вінниччині, спрямованих на ближче ознайомлення громадськості із кримськотатарською культурою. У тексті статті наголошується на важливості саме інтерактивних форм роботи у налагодженні мультикультурного діалогу та підвищенні рівня взаємної толерантності.

Ключові слова: кримськотатарські студії, депортація, Крим, Вінниччина, молодіжний документальний театр.

Кримськотатарські студії були завжди важливими у соціокультурному дискурсі в площині міжкультурних діалогів. Але саме на Вінниччині, для якої ця національна спільнота є маловідомою, вони актуалізувалися в контексті переїзду близько 200 сімей кримських татар після анексії Криму до області. У 2015 році незнання культурних та релігійних відмінностей між місцевими мешканцями та кримськими татарами-переселенцями спричинило низку конфліктів, що було зафіксовано місією ОБСЄ. Історія подвійної втрати Криму (під час депортації та анексії пів острова) досі невідома широкому загалу. Саме тому необхідність у налагодженні мультикультурного діалогу